

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A választások.

Baja, 1906. május 5.

A közelmúlt napokban a magyar nemzet történetének nagy jelentőségű pillanatait élte át. A király felhívására újból felvonult az ország választó polgársága, s az urnához járult, hogy ítéljen, hogy döntsön sorsa fölött. A meghozott verdikt teljesen megnyugtató; méltó a politikai érettségéről mindenütt előnyösen ismert magyar nemzethez. A nagy részében lezajlott választási harcnak eredményén csak örülni tud a magyar lélek. Módjaiban, eszközeiben teljesen rávall a „nagy minisztériumra“ s a tőle inaugurált, új eszméktől áthatott korszakra.

Nagyítás nélkül állíthatjuk, hogy a lezajlott választások igazán tiszták, mintaszerűek. Pénznek, vesztegetésnek, pártkasszának nem jutott benne szerep. Ki volt zárva a hivatalos közegeknek a multban oly nagy jelentőséggel bíró pressziója. Távol volt a fenyegetés, a terrorizmus, amely — sajnos — a szabadelvű éra alatt annyira elfojtotta, sőt lehetetlenné tette szabad nyilvánítását a

politikai meggyőződésnek. Az 1896-iki Bánffy-féle kampány a szó szoros értelmében hirhedtté és nevetségessé tette külföldön a magyar politikai életet. A most megtörtént választás kireparálta ezt a csorbát, letörölte a magyar néven ejtett szégyen-foltot s eredményein új alakulásnak nyitott utat.

Első következménye az, hogy a függetlenségi tábor abszolút többségre jutott. Ez a mozzanat peremptorikus bizonyítéka annak, hogy az életrevaló, az igazságot magukban rejtő eszmék elterjednek, utat törnek maguknak az emberek szívéhez, egy szóval hódítanak, ha még annyira üldözik is, ha még úgy törnek is ellenük a hatalom birlalói. Ezeket megőrli az idő, de az eszmék győznek. Tehát nem vak eset, nem a véletlen műve volt a tavaly kivivott fényes győzelem, hanem — amint az irigy bukottak azt erősítették — hanem a tények láncolatának logikai következménye. Ime nagyra nőtt, terebélyes fává fejlődött a kis mustármag, melynek plántálásában oly kevesen vettek részt, hogy két kezünk ujjain összeolvashat-

nók őket. Meg vagyunk győződve, hogy a hatalom az immár guvernementális pártot nem szédíti el, s nem téríti el eddig követett eszményi ösvényéről.

Van e választásoknak negatív eredménye is: a szabadelvűpárt teljes megsemmisülése. Sorsát végleg ez a választás döntötte el. A gögös, egykor az ország sorsát oligarchiai önkénnyel intéző párt tagjai közül csak egy-kettő tér vissza hirmondóul a nemzet tanácsába, azok is elvesztették régi cégérüket, s a pártonkívüliség szerény mezébe bujtak, kisdéd, nemzeti színű cafrangokkal felékesített hajtását, az ujpártot maga az apja fojtotta meg perfid eljárásával, így ez is kimult még mielőtt polyáiból kibujhatott volna.

Az alkotmány- és néppárt él csak a 67-esek közül. Az utóbbi is csak vegetál, erőre kapni, szélesebb rétegekben népszerűsége jutni képtelen. Az alkotmánypárt létező erejét a hagyománynak és országos tekintélyű embereinek köszönheti. Egyébként ennek tere is mind szűkebbre szorul, s nem kell nagyobb jóstehetség ahhoz, hogy belássa

TÁRCA.

A bajai főgimnázium hangversenye.

A ki a mai társadalmi élet evolúcióit szemmel kíséri, örömmel tapasztalhatja azt, hogy abban mindinkább tért hódít az a magasztos eszme, melynek humanizmus a neve. Itt a szegénysorsú tudósbetegek, ott az elhagyott gyermekek felsegítésére folyik országos akció; ma — a mi szűkebb hazánkban — a gimnázium rendez szegény tanulói felsegítésére hangversenyt, holnap a tanítóképző intézet teszi ugyanebből a célból. Szó sincs róla, humanitárius törekvések eddig sem hiányoztak, époly kevésbé az országban, mint városunkban, de ezek olyan termékeny talajra sohasem találtak, mint találnak ma. Mig azelőtt, sporadikus kivételektől eltekintve, fázott a közönség a jótékonyosság oltárán hozni áldozatot, addig ma, gyönyörűséggel látjuk, hogy a humanizmus apostolai mindig több és több hívőket szereznek maguknak.

Megállapíthatjuk tehát általában azt, hogy minden olyan akció, mely a szó igazi értelmében vett jótékonycélú van hivatva szolgálni, sikerrel jár, s így csak természetes, hogy a helybeli főgimnázium által április hó 29-én

rendezett nagyszabású hangversenynek is fényes eredménnyel kellett járnia. Elfogytak az összes jegyek; de elfogyott volna talán még ugyanannyi, ha lett volna. Így nem csekély volt azoknak a száma, akik anélkül voltak kénytelenek távozni, hogy a hangversenyen részt vehettek volna.

De talán volt ennek a páratlan érdeklődésnek egyéb oka is. Az a kiváló műsor, mely Nagy Vazul tanár izlését dicséri, kétségkívül hozzájárult az érdeklődés fokozásához s az elért szép eredményhez.

A hangversenyt Nyizsnyai Ébresztő-jével az intézet énekkara nyitotta meg. Kénytelenek vagyunk ismétlésbe bocsájtkozni, amikor ujlag konstatáljuk, hogy a szép vokál-zenének nincsen párja a világon. Ha tanintézeteink nem kultiválnák ezt a leggyönyörűbb zenét, — bizony, bizony csak hirtől ismernők, hogy mi az a vokál-muzsika. Ezek a gondolatok motozgáltak e sorok írójának fejében, amikor a gyönyörű ének-előadást végighallgatta.

A sok-sok tapsra épűgy rászolgált Nagy Vazul, a kiváló zenetanár, mint a derék ifjúsági énekkar. Az ének-előadást *Szتانkovits* Ferencz humoros felolvasása (*A föld és népei*) követte, mely elejétől végig zajos derűtségben tartotta a hallgatóságot. Ezután az ifjúsági zenekar mutatta be, mit tud.

Suppé *Pique Dame* ouverturejét adták elő olyan zajos sikert aratva, amilyen már régen dobogtatta a boldog ifjak kebelét. De nemcsak az előadó ifjak voltak boldogok; boldog volt *Radó* zenetanár is, Nagy Vazulnak buzgó segitőtársa, kit különösen a hangszerelés nagy és nehéz munkájáért illeti őszinte elismerés és dicséret. *Robrböck* Ferenc *Az utolsó sor* című megrázó költemény előadásával szintén nagy hatást ért el. A hangverseny egyik legnagyobb száma volt *Beriot*-nak *6. Air varié* hegedűtanulmánya, mely már a magasabb muzsika keretébe vág. E szám szerencsés interpretálója *Bernhart* Sándor volt, ki fiatal kora dacára olyan kiváló technikával és izléssel játszik, hogy az intézet büszke lehet reá. Amikor e szám befejezést nyert, úgy megeredt a taps, mint nyáron a zápor-eső. Az elismerésből jó rész illeti meg *Koncz* Lászlót is, ki a zongora-kiséretet szolgáltatta. A műsor hatodik számaként az ifjak ének-és zenekara gyönyörű *népdalokat* adtak elő, majd *Posta* Sándor következett az *ő Krakéler* című monológjával. *Posta* fényes előadásáról nem mondunk véleményt, hanem ehelyett leközljük azt a párbeszédet, amit az előadás után hallottunk:

— Mit szölsz a *Posta* fiúhoz?

— Hej, de nagy akasztófa! Te, barátom,

bárki: *Magyarországon csak a függetlenségi eszméknek, csak a függetlenségi lábornak van jövője.* Ez az új választásoknak beszédes tanulsága.

d-i.

Rajk Aladár programbeszéde.

Ápr. 29-én délelőtt 11 órakor mondotta el a Szt István-téren a választó polgárság óriási számának jelenlétében dr. *Rajk* Aladár programbeszédét. A gyűlést dr. *Nyiraty* János, a függetlenségi párt társelnöke nyitotta meg rövid, lelkes beszédben, mely utalt arra, hogy a bajai függetlenségi párt immár harmad izben juttathatja diadalra zászlóját a választás alkalmával. Majd fölkérte a képviselő-jelöltet, hogy fejtse ki a választó közönség előtt programját

Dr. *Rajk* Aladár erre mintegy egy órás, rendkívül tartalmas beszédet mondott, mely a körülményekhez mérten felölelte a kormányteendőknek egész komplexumát. A lendületes, nagy lelkesedéssel előadott s a polgárság részéről óriási tetszéssel fogadott beszédnek rövid vázlatát, főbb mozzanatait a következőkben adja tudósítónk.

Előljáróban utalt dr. *Rajk* arra, amit beszámolójában mondott, hogy nyugodjék meg a polgárság a nemzet vezéreinek bölcsességében, intézkedéseiben; ne akarjon azoknál hazafiasabb, okosabb lenni. Örömmel látja — úgymond — hogy kérése, szavai utat találtak a választók szívéhez, s a legnagyobb megnyugvással fogadják az új, boldogabb jövőt jelző fordulatot. Ne higye azonban senki, hogy ez az állapot végleges; nincs béke, csak fegyverszünet. A harcot felidéző nagy katonai kérdések elintézésre várnak még. A harc megszakadt, mert a nemzet nem bizonyult elég erősnek a győzelem kivívására. A beállott fegyverszünet az erőgyűjtés ideje lesz, mely

ez a fiú olyan természetesen játszotta a krakéler szerepét, hogy az embernek szinte viselkedett a tenyefé.

— Magam is úgy voltam vele. Láttad a gyerek papáját, milyen boldogan mosolygott a bajusza alatt?

— Ne bánts, kérlek, nekem se iam, se fiam a gyerek, még is úgy gyönyörködtem benne, hogy ha a magamé lenne, se tehettem volna különben. Idenézz, milyen vörös a tenyerem a sok tapsolástól.

Posta óriási sikert aratott előadása után a főgimnázium tárogatósa *Spiegel* János mutatkozott be, hogy tanuságot tegyen arról a nagy haladásról, amelyet ezen nehéz hangszer gyakorlásával azóta tett, hogy utóljára hallottuk. A zenekar kíséretével bánatos *Kurucz-dalokat* adott elő viharos tapsokat aratva.

A hangversenyt *Baka-Baitz* Irma humoros szövegű, *Automobil indulójával* az ének- és zenekar fejezte be.

Wagner Antal.

alatt nagy és fontos küldetés vár a kormányra.

Ezek sorában a legelső helyett az foglalja el, hogy a mult szenvedéseink okulva törvényeink, alkotmányunk réseit betömjük, tatarozzuk, nehogy egy újabb rázkódtatás esetén a nemzet ellenei ezeket felhasználva újolag a törvényesség látszatát adják meg a nemzet ellen elkövetendő merényleteiknek. Továbbá az új kormányra háramlik a kötelesség, hogy alkalomadtán sujtsa azokat, akik az alkotmány letiprására eladták magukat az idegen hatalomnak. Viszont a kormány módját ejti, hogy a szegényebb adófizető polgárság ezen a multban az exlex miatt nem teljesített kötelezettségének nagyobb nehézség nélkül megfelelhessen olyképp, hogy nagyon kedvező részletekben eszközölheti az elmaradt adók lefizetését. Másfelől gondoskodik arról a nemzeti kormány, hogy a beruházások foganatosítása által munkához, jövedelemhez jusson mindenki, aki dolgozni akar. Ezenkívül az ország anyagi javát mozditja elő azzal is, hogy egyengeti az önálló vámterület utját. Erre nézve az új miniszterium fait accompli elé van állítva; ami azonban úgy fogható fel mint ideiglenes, átmeneti állapot, melyben minden előkészül arra, hogy alkalmas pillanatban a vámsorompókat felállítsák. S e tekintetben teljesen nyugodtak lehetünk, hisz maga *Kossuth* Ferencz viszi annak a tárcának ügyeit, melytől nagyrészt függ az ország anyagi érdeke. Az ő neve, mély belátása s európai híré szaktekintélye biztosíték arra nézve, hogy erős és jó kezekre van bízva az ország kereskedelme és ipara. Legelső teendő lesz e téren az ipartörvény revíziója és a kereskedelmi kamarák mellett önálló iparkamarának felállítása, miáltal vége szakad annak a fonákságnak, hogy az iparérdekek a kereskedelem mellett teljesen háttérbe szoruljanak. Ezt követi a progressiv adózás életbe léptetése, ami a közterheknek a jövedelem arányában való elosztását fogja előidézni

Ezek a kormánynak az anyagi téren kifejtendő feladatai; programjának erkölcsi, politikai tartalmát az *Általános választói jognak* behozatala képezi. Dr. *Rajk* mindig hive volt ennek, mert ő nem tekinti a választói jogot privilegimnak, hanem joggyakorlásnak, melyet meg kell adni minden arra érdemes, tisztességes, az államügyek iránt érdeklődő intelligens embernek Megvalósításától nem kell féltetni a magyarság szupremáciáját. Tanuskodik emellett a statisztika, mely szerint a jelenlegi választási törvény legkevésbé a magyarságnak kedvezett, hisz a közelmultban is a nemzetiségi vidékek küldték a labanc szabadelvű képviselőket.

Ezek a főbb gazdasági és politikai

irányelvek, melyek — úgymond — a tőle is támogatott kormány munkásságát a jövőben megszabják. Igaz, hogy ezek nem fedik teljesen a függetlenségi párt programját, s bizonyos önmegerőltetésbe kerül a kvóta és közös kiadások megszavazása. A viszonyok parancsoló szüksége azonban követeli a kormány támogatását, melyben oly egyének foglalnak helyet, kiket nagy multjuk és jellemük leginkább kvalifikál arra, hogy a király tanácsadói legyenek. Az itt kifejtett program megvalósításához kéri a képviselőjelölt a választó közönség bizalmát és támogatását. Zajos helyesléssel fogadta és kísérte a polgárság mindvégig a szép beszédet, melynek a déli harangszó vetett véget, s megzendült az ajkakon a magyar nemzet imádsága: a *Kossuth-nóta*.

Képviselőválasztás Baján.

Városunkban április 30-án folyt le a képviselőválasztás. Az utca alig mutatott mozgalmasabb képet a közönségesnél. Könnyen adható magyarázata ennek az, hogy ellenjelölt híjával mérkőzésről szó sem volt. A felhíváshoz hiven a Ziech Henrik-féle vendéglőben gyülekeztek a választók, s 8 órakor átadták a választás elnökének, Allaga Ottónak a szabályszerűen kiállított ajánló-levelet dr. *Rajk* Aladár jelöléséről. Közben megjelent a szociálista párt két küldötte, akik kijelentették, hogy a jelöléstől elállnak. A törvénytől megszabott fél óra elteltével a választást vezető elnök dr. *Rajk* Aladárt Baja város egyhangulag megválasztott képviselőjének nyilvánította, amit a jelenlevők zúgó éljenzéssel fogadtak.

Ezután a polgárság küldöttsége dr. *Nyiraty* János és *Drescher* Gyula vezetése alatt nagy számú polgárságtól kísérve a képviselő lakására ment, hogy a választás eredményét vele tudassa s mandátumának átvételére fölkérje. Rövid idő multán megjelent a választás helyiségében az ujonnan megválasztott képviselő, akinek szives szavak kíséretében nyújtotta át az elnök megbízó levelét, mellyel immár harmadszor tüntette ki a polgárság szeretete. Az üdvözlésre meghatottsággal felelt dr. *Rajk*, s a városház erkélyéről a téren tolongó sokasághoz is beszédet intézett, melynek szavai határtalan lelkesedést keltettek. Ezután az öröm- és lelkesedés mámorában úszó közönség zeneszó és hazafias dalok éneklése között kísérte lakására szeretett és páratlan népszerűségű képviselőjét. A tömeg egy töredéke, nagy részben diákok még továbbra is együtt maradt, s a Himnuszt és *Kossuth-nótát* énekelve jártak az utcán, melynek legalább így kölcsönöztek némi mozgalmasságot, halvány emlékét ébresztve az egykor lezajlott óriási küzdelemnek.

Politikai hírek.

Baja város új főispánja.

Lapunk legutóbbi számában közöltük már, hogy Baja város főispánjává a király *Ambrozovits* Lajos miniszteri titkárt fogja kinevezni. Értesülésünk helyes volt, mert a hivatalos lap e hó 2-i száma hozza, hogy Ófelsége *Ambrozovits* Lajost Baja város főispánjává nevezte ki. A kinevezés szószerint így szól:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére *Ambrozovits* Lajos pénzügyminiszteri uni segédtitkárt Baja törvényhatósági város főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1906. április 28.

Ferenc József s. k.

Gróf Andrássy s. k.

A hivatalos lapnak ugyancsak az e hó 2-i száma közli, hogy a király volt főispánunkat: *Bezerédi* Istvánt a bajai főispán állásától felmentí, ellenben a szabadkai főispáni állásában meghagyja.

Bács-Bodrogh vármegye főispánjává Ófelsége a király *Fernbach* Károlyt a bácsmegyei függetlenségi párt elnökét, volt országgyűlési képviselőt nevezte ki.

Diadalmas negyvennyolc.

A választások mérlege.

Lapunk zártáig 381 választási kerületből érkezett jelentés. Ebből megválasztottak

- 234 függetlenségi pártit
- 63 alkotmánypártit,
- 30 néppártit,
- 1 ujpártit,
- 1 újjászervezett szocialistát,
- 6 szász nemzetiségit,
- 5 szerb nemzetiségit,
- 13 román nemzetiségit,
- 4 tót nemzetiségit,
- 4 demokratát,
- 5 pártonkívülit.

Tíz kerületben pótválasztás lesz és négy helyen új választást irnak ki.

Karcolat.

Minthogy a választás Baján egyhangú volt, a fő érdeklődés a szomszédos Regőce-kerületbeli választás felé irányult, hol tudvalegőleg a függetlenségi Lányi állott szemben a néppárti Ábrányival szemben. A választások előtt néhány nappal bemegy két katymári sváb egyik helybeli könyvkereskedésbe, hol a gazda dühös függetlenségi hírében áll. Persze érdeklődött, hogy milyen pártiak:

— Bátyám milyen párti? — kérdi németül az egyiket.

— Ich wer' halt auf Lányi abstimmen, aber ez az én barátom, der Jóska is' Ábrányi-bárti.

— Na, und warum Ábrányi und nicht Lányi, Jóska bácsi?

— Mir is' halt gleich. Der is' a Jud' und der is' a Jud'.

Felhívás és kérelem a közönséghez.

Pár évvel ezelőtt az állam magára vállalta az elhagyott gyermekek védelmét. Azóta apát, anyát ad az árvamaradtnak, ételt nyújt az éhezőknek, ruhát a mezteleneknek, orvost és gyógyszert a betegnek, ellátást és ápolást a nyomoréknak meg a gyógyíthatatlannak, iskolát a tanulónak, oktatást a némának, megélhetést a vaknak. És ad sokaknak, 25

ezer gyermeknek és költ e célra évenként 3 millió koronát. Ad sokaknak, de sajnos, még mindig nem elégnek. Ezer és ezer ártatlanul szenvedő, önhibáján kívül nyomorgó gyermek könyörög még beesett szemével, sápadt arcával, lefogyott kezeivel oltalmat, segítséget, kenyeret és nincs ki nekik azt nyujtaná és nincs ki őket a szomorú, a bizonyos pusztulástól megmentené. Mert az államtól több már nem tellik, a társadalomban meg mindenki csak a maga dolgával van elfoglalva, csak a maga bajával törődik.

Azért, hogy oltalmat, segítséget, kenyeret nyujthassunk ennek az ezer és ezer nyomorgó gyermeknek, de azért is, hogy támogassuk a helybeli, szegénységben tengődő szülők gyermekeit, akik-től az anyai szív nem tud elszakadni, akik inkább maguk éheznek, mintsem hogy ölelő karjaik közül kivessék a testükből sarjadzott testet, a lelkükről levált lelket, gyermeküket: most és ezentul minden évben egyszer, ugynevezett gyermeknapot fogunk tartani. Gyermeknapot, melyen könyöradományokat gyűjtünk, hogy ezeket a szükös viszonyok között élő, mostoha-sorsu, elhagyott, védtelen, magával tehetetlen, mások bünéért szenvedő gyermekeket kiragadhassuk a nyomorból, megmenthessük a pusztulástól.

Egykoron magatok is gyermekek és most talán gyermekeitek sorsán csüngő szülők, ne hagyjátok el e szegény, szerencsétlen gyermekeket. Adjatok valamit számukra e napon. Adjatok bármi csekélységet. Filléreket, kiktől koronák nem tellenek. Csak adjatok. Adjatok jó szívvél. Adjatok szánalomból. Adjatok gyermekéveitek emlékezetére. Adjatok hálából, hogy a Gondviselés ily szomorú sorstól megkimélte gyermekeiteket.

Mert szegény, ha kincsekben gazdag hazánkban közülök csak egy is nyomorog. Mert gyalázat, ha közülük éhen egy is elpusztul.

*

Az adományokat, — melynek felét városunk, felét az ország szegény gyermekei javára fogjuk fordítani — május hó 26-ikától kezdve, az ezen célra felkért hölgyek személyesen veszik majd át.

Baján, 1906. évi május hóban.

Gyermekvédő-bizottság.

HIREK.

Hymen. *Tarján* Emil mérnök ma délután fél 5 órakor vezeti oltárhoz a plebánia templomban *Dallmann* Bella úrhölgyet, *Dallmann* György postafőtiszt leányát.

A Bajai Magyar Védőegyesület mezőgazdasági szakosztálya vasárnap, e hó 6-án d. e. 11 órakor a városi székház 2. számú tanácstermében ülést fog tartani.

Tulipán-ünnepély a nőegylet kisdudóvójában. *Müller* Matild óvónő, mint értesülünk egy később közlendő napon kis növényekkel tulipán-ünnepélyt fog rendezni. Az

ünnepély műsorát, illetőleg a részletes programot lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk.

Magyarország gyárosaihoz és kereskedőihez. Abban az aránytalan küzdelemben, amelyet gyermekkorát élő gyöngye iparunknak a külföld iparával kell vívnia, amelyet még csak küzdelemnek sem — hanem legföljebb küzködésnek — lehet nevezni: minden tényezőnek, amely a magyar ipart erősíti, fokozott jelentősége és az ország jóléte szempontjából túl nem becsülhető hordereje van.

Ennek tudatában cselekszik a magyar közönség, midőn hazafias érzése és természetes belátása szerint legalább hasonló feltételek mellett a magyar gyártmányt részesíti előnyben, mert a magyar anyaföld termékét és a magyar honfitárs kezének munkáját fizeti meg benne.

A külföldi ipar is felismerte azonban ennek a tényezőnek a jelentőségét és be nem érve mindenképen kedvezőbb helyzete nyújtotta előnyökkel, a magyar ipart ettől az úgyszólván egyetlen támaszától is megfosztani törekszik. A külföldi árucikkeknek igen nagy része *hamis magyar mezben*, oly csomagolásban, oly jelvényekkel, feliratokkal stb. kerül hazánkban forgalomba, amelyek a gyanútlan fogyasztóközönségben azt a benyomást keltik, hogy honi eredetű iparcikkal van dolga.

A világgazdaságban elfoglalt pozíciónk kölcsönösségen alapszik; távol áll tehát tőlünk a külföldi ipar szabad *versenye és jogos magatartása* ellen támadást intézni, de sem a belföldön, sem a külföldön nem emelkedhetik hang az ellen, hogy *jogellenes és a verseny tisztességét sértő üzelmekkel szemben* a törvényes jogrend adta eszközöket alkalmazunk és védelmére kelünk a kijátszott magyar iparnak, a félrevezetett magyar fogyasztó közönségnek.

Felhívjuk tehát a magyar iparosságot, a magyar kereskedő-világot és a hazafias magyar közönséget, hogy minden tudomásukra jutó esetet jelentsenek be a *Magyar Iparjogvédelmi Egyesületnek*.

Kifogás alá esnek a külföldi iparcikkek, ha rajtuk ily feliratok láthatók: *»honi ipar«, »bajai gyártmány«,* ha azokon efele jelszavak olvashatók: *»Hungária«, »Pannonia«, »Transsylvania«, »Honvéd«, »Turul«, »Csikós«, »Csárdás«* stb.; ha a magyar történelemből vett neveket viselnek, mint pl.: Hunyadi, Rákóczy, Széchényi, Kossuth, Deák stb. ha a magyar cimerek egyes alkotó részeit, Petőfi-Kossuth szobrát; — a honvédszobrot, a parlamentet, a *»Vérszerződés«,* a *»Honfoglalás«* jelenetét stb. ábrázolják, *nemzeti színű* jelvényeket, szalagot, kokárdát, stb. tartalmaznak, vagy más hasonló adatokkal tévesztik meg a vevőközönséget. A bejelentést, amelyhez lehetőleg a hamis jelzéssel ellátott árucikknek vagy csomagolásának egy példányát is kérjük mellékelni, az egyesület ügyésznél (ifj. *Chorin* Ferencz dr., V., Sas-utca 14.) vagy titkárjánál (*Fazekas* Oszkár dr., VII., Kertész-utca 38.) kell megtenni.

Az egyesület minden esetben a *saját hatáskörében* — ha lehet békés uton, ha kell a törvényes megtorló eszközök igénybevételével — meg fogja tenni a szükséges lépéseket, hogy a panasz tárgyává tett visszaélés véget érjen. A Magyar Iparjogvédelmi Egyesület nevében: *dr. Nagy Ferencz* s. k. *dr. Fazekas Oszkár* s. k. t. b. elnök. titkár.

Apró hírek. *Sikkasztás.* *Bernhart* István fiai butorkereskedők alkalmazottjuk *Fischer* Dániel ellen feljelentést tettek mivel az eladott butorok árából 60 koronát elsikkasztott. *Fischer* ezen összeget elmulatta.

Véres verekedések. *Gracza* Péter korcsmájában

vasárnap, április 29-én Bajai Ferencz, Juhász Dezső és Bukovác István megverték Jászlits Sándort. A verekedés közben Bajai Ferencz zsebkésével Jászlitsot bal lapockán megszurta. A sérülés nem veszélyes.

Otti Gyula, Czigler János és Köbling János vasárnap április hó 29-én este 10 óra tájban a szerb templom előtt a járdán álltak, amikor Sokacz Mátyás, Kupesz Miklós Horváth Gábor és Pallér Ambrus lakatos-segédék reájuk támadtak, hogy miért nem mentek le előlük a járdáról. Szóváltásba elegyedtek, minek az lett a folytatása, hogy az utóbbiak Ottit és barátait ütlegelni kezdték. Czigler és Köbling elfutottak, Ottit azonban jól elverték, sőt a tetéjébe még meg is szurkálták, Sérülései nem veszélyesek.

Tolvajlás. Gereich András kéregetés végett bement özv. Taffner Simonné lakásába s az asztalról egy kina-ezüst kanalat és villát ellopott.

Kun István április hó 28-án d. u. fél ötkor bement Kriski József hentesüzletébe s ott ahelyett, hogy vásárolt volna valamit Kriskit sértegetni majd tetteleg bántalmazni kezdte. Kriski Kun ellen magánlak- és becsületsértés vétsége miatt feljelentést tett.

A regőcei képviselő-választás. A regőcei képviselő-választás — mely tudvalevőleg Lányi Mór függetlenségi párti fényes győzelmével végződött — szokatlanul nagy érdeklődést keltett városunkban. Ez félig-meddig természetes is, mert itthon nem volt semmi »munka«, leginkább aziránt érdeklődtünk tehát, mi történik a város közvetlen szomszédságában. A választás napján, pusztán kíváncsiságból vagy ötvenen mentek ki Bajáról, a délután egy órai vonattal, — negyvennyolcasok, hatvanhetesek egyaránt. A nagy társaság elejétől végig együtt maradt, még akkor is, amikor a hirtelen támadt zápor-eső őket egy Ábrányi-párti korcsmába verte be. Ide azonban csak Mentényi Sándor főszolgabíró szives közbenjárására juthatott, ki erre a választási elnöktől kért engedélyt. Amikor az eső elállt, a társaság ismét fölkekedett s elment a választás színhelyére, hogy gyönyörködjön a tarka képben. Itt kellemetlen incidense akadt Müller Józsefnek és Romátka Jenő albirónak. A Regőcén időző Ábrányi, a ki tudomást szerzett arról, hogy bajaiak vannak kinn, s akiknek legtöbbször Lányi-féle piros tollat viselt azt hitte, hogy ezek korteskedni mentek ki, durván rátámadt Müllerre és Romátkára:

— Azt hiszik az urak, — mondotta dühösen — hogy én megijedek az uraktól? Dávodtól sem ijedtem meg, Bajától sem ijedek meg. (Dávodon t. i. megdobálták a jelölt urat).

Ábrányi ezzel bement és azt jelentette a választási elnöknek, hogy a bajaiak azért vannak kinn, hogy vesztegessenek. (Ezt hazudja különben a néppárti Alkotmány is.)

Talán nekünk nem szükséges hangsúlyoznunk, hogy nem igaz az, hogy Müller és Romátka a negyvennyolcas Lányi érdekében korteskodtak, mégkevésbé hogy vesztegettek volna.

Itt közöljük le annak a kortes-cédulának a szövegét, amelyet a néppártiak osztogattak Lányi német-ajku hívói között:

Judas, Judas was hast gemacht, du hast deine Seele verkauft und versauft. Nur deine Kinder schämen sich!

A bajai m. kir. állami Tanítóképző-intézet 1906. évi május hó 12-én a Bárány Szálló termeiben, részben az »Ifjúsági Önképzőkör«, részben az »Ifjúsági Segítőalap« javára zártkörű tánevigalommal egybekötött *hangversenyt* rendez, a következő műsorral:

1. *Nyitány.* Mozartnak »Titus« című operájából. Előadja az ifjúsági teljes (vonós és fúvós) zenekar. 2. *Régi nóta.* Magyar népdalok. Lányi Ernőtől. Énekli a dalkör. 3. *Vonós négyes.* Schubertől. 29. mű a) Andante. b) Finale. Előadják Gutsohn Dániel (I. hegedű), Horváth Geyser József (celló) tn. 4. *Szerenád.* Dalkeringő. Sztojanovits Jenőtől. Bariton solo, ének-, zenekar és zongorakísérettel. A magánzólamot énekli Ginther Jakab IV. a) o. tn. 5. *Peer Gynt-Suite.* Griegtől. Zongorán előadják Geyser József IV. b) o. tn., Moussong Tódor IV. b) o. tn. Penninger László I. b) o. tn. és Weigele Oszkár I. b) o. tn. 6. *A savoyard fut.* Ábrányi Emiltől. Szavalja Zombory Gyula II. o. tn. 7. *Ősünk Emléke.* Huber Károlytól. Férfikar, zongorán kíséri Geyser József. A magánzólamot énekli Gutsohn Dániel IV. b) o. tn. 8. *Rákóczy-induló.* Előadja a teljes zenekar.

Kezdeté este 8 órakor. Belépőjegy: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor., tanulójegy és állójegy 1 kor. Jegyek Kollár A., és ifj. Wagner A. uraknál és a pénztárnál kaphatók.

Jótekonyság. A főgimnázium április 29-én rendezett hangversenyén felülfizettek: 10 koronát özv. Hay Jánosné, Ertl József, Keserics Ferenc, apát-plebános (Mohács), Koncz Adolf dr. ügyvéd (Mohács); 8 koronát Major Károly, Laszlovszky Kálmán (Előszállás); 5 koronát Hegedűs Aladárné, Bernhart János dr., Kuts János esperes-plebános (Bácsbokod), Hermann Adolf dr., Schön Géza, Reich Vilmos, Bodrogi Gyula, Müller József; 4 koronát Till Lajos esperes; 3 koronát Michits István, ifj. Wagner Antal, Rosenberg Samu dr., Makray László dr., Fischer Pál; 2 koronát özvegy Michits Józsefné, Székely Károly, Nádas Sándor, Alföldy Lajosné, Rosenfeld Henrik, Lemberger Árminné, Wiesel Sándorné, Somogyi Emilné, Eötvös I. szolgabíró (Mohács), Magyarász János dr., Bernhart Ernő, Sziklay Zsigmond, Hesser Gyula, Boros József dr., Graug Lipót, Beyer Ede; 1 koronát, Szuper Mihályné, Lerner Antal, Fischhoff Zsigmond dr., Pollák L., Matauschek Antal, Babits Mihály, Kováts Andor, N. N. összesen 155 korona. Az összes bevétel 388 korona. Ebből levonva a kiadásokat, a tiszta jövedelem 333 korona.

Óriási szerencsétlenségek történnek napról-napra a bányákban. Majd a rettenetes bányalég, majd a tűz pusztítja bennük az embereket. Itt összeomlik egy tárna, amott víz tódul az aknába és mégis mindennap

sok ezer bányász száll alá a mélységbe, hogy megkísérelje a szerencsését. A bányász sokat tesz kockára és sovány a szerencsése. Mennyivel inkább kötelességünk tehát megragadni minden alkalmat, ahol kevés kockázat mellett nagy szerencsére lehet reményünk. Ilyen alkalom nyílik most is, midőn esetleg egy millió koronát nyerhetünk *Havas Testvérek* hírneves budapesti bankházából való osztálysorsjegyen, a melyek helyben *Csermák* Sándor papirkereskedőnél (Báró Eötvös József-utca) kaphatók. Bővebbet a hirdetési rovatban.

Érdekes kettős esküvő. Eredeti előzménye van egy kettős esküvőnek, melyet e napokban ünnepeltek a fővárosban. Egy fiatal mérnök, aki többféle építkezési munkálatra vállalkozott, munkásszárák miatt anyagi zavarokkal küzdött. Egész vállalata megakadt olyannyira, hogy kénytelen volt műszaki vállalatát felosztatni. Irodájában a többek között egy tehetséges fiatal mérnök volt főmunkatársa, akitől a személyzet elbocsátása alkalmával könnyezve búcsuzott. Szomorú szívvel ült szobájában a letört vállalkozó, mert anyagi romlása egyúttal megfosztotta őt ideáljától, egy szép, fiatal leánytól és így kitűzött házasságának megtartásától is. Kétségbeesett hangulatát azonban egy örömhír hirtelen megváltoztatta. Volt munkatársát ugyanis Török bankházában Budapest, Teréz-körút 46. szám alatt a szerencse egy nagy főnyereményhez juttatta és ennek alapján eljött volt főnökéhez azon ajánlattal, hogy tőkeerős társas viszonyt létesítsenek egymás között. Egyúttal azt is bejelentette, hogy főnöke menyasszonyának fiatalabb nővére kezét is megkéri. Minden simán ment, az új vállalkozás alapítása, a leánykérés és az ezt követő kettős esküvő. Mindezt a szerencsét a Török A. és Tsa bankházában (Budapest, Teréz-körút 46.) vásárolt szerencsesorsjegy idézte elő

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

NYILT TER

Ezen rovat alatt közlötték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Dr. Walleshausen Gyula

volt bajai kórházi orvos

RENDEL } délelőtt 8—9-ig
} délután 2—4-ig

Kossuth Lajos-utca 8. szám a.

4-1

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

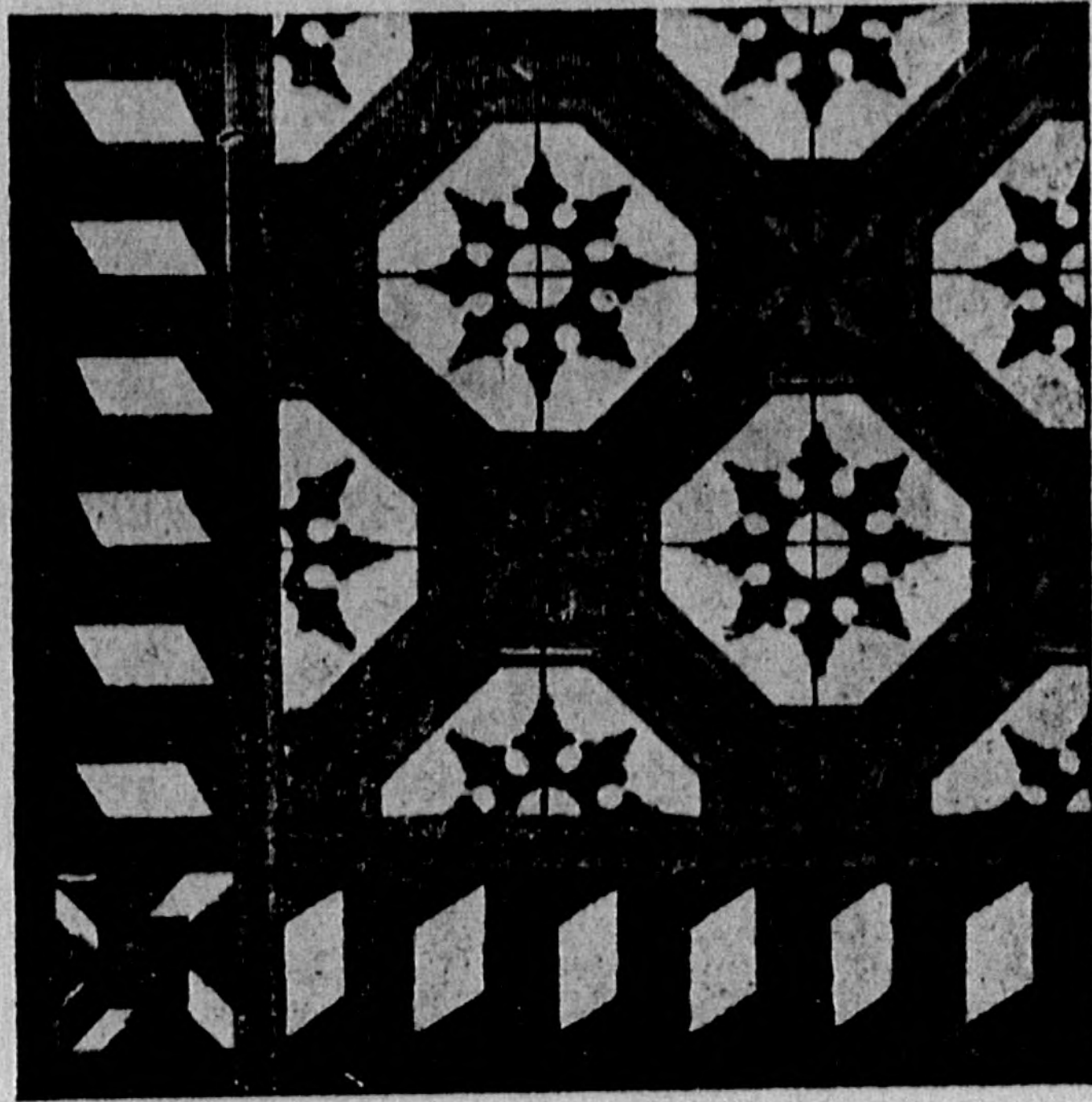
az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

OSZTÁLYSORSJEGYEKET

AZ EGYEDÜLI FŐELÁRUSITÓNÁL **ROTHSCHILD ZSIGMONDNÁL** VÁSÁROLJUNK **BAJÁN.**

EGÉSZ 12, FÉL 6, NEGYED 3 és NYOLCZAD 1¹/₂ KORONA.

●●●● Vidékre postaköltség nem számíttatik, nyereményjegyzék ingyen. ●●●●

özv. Spitzer Simonné és Társa.

Drótbetétes cementesövek.

Egyszerű	} Cement- lapok.	Virág vázák	} Kut- Oszlop- Kémény- Tűzfal- Határkövek Műkövek	} Fedőlapok.
Diszes		Medencék		
Márvány mozaik	} Burko- lások.	Váljuk		
Terazzo		Jászolok		
Beton		Talpkövek		
Keromit		Lépcsők.		

Minden alakban és méretben, legjobb kivitelben, legolcsóbb árban.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK

-ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásffy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Vályog féláron.

Csakis előjegyzés alapján fogadok el rendeléseket.

Egyszersmind értesitem a t. közönséget, hogy a városi téglatelep nem adhat el vályogot, minthogy a vályogkiváltási jogot én birom.

SALLÓ KÁROLY.

A nagy kereslet miatt újabb 1500 sorsjegyet bocsátottak ki!

Ugy ezen új, valamint a régi sorsjegyek kaphatók

Havas Testvérek Budapest, V. Lipót-körút 17.

hirneves bankházában, ahol már számos nagy nyereményt nyertek.

Ily szerencsés sorsjegyek helyben kaphatók **CSERMÁK SÁNDOR** papirkereskedőnél, (Báró Eötvös József-utca.)

1/8 sorsjegy

1-50 korona.

Több nyeremény, mint eddig!

Főnyeremény: Egy millió.

Vásároljunk mielőbb!

1/4 sorsjegy

3— korona.

Sorsjegyek részletre.

Kölcsönök sorsjegyekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Tőzsdei megbízások

az összes tőzsdékre.

Mindennemü bankügyletet előnyösen teljesít

HAVAS TESTVÉREK

budapesti tőzsdetagok bankháza, Budapesten, Lipót-
körút 17.

Tőzsdetudósítások ingyen és bérmentve.

Váltóleszámitolás.

Jelzálogkölcsön.

Hitelműveletek. — Alapítások.

Óvadékok.

Tőzsdeügyletek.

MIT IGYUNK ?

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.

forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forrás kezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

10-2 Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál BAJÁN.

Minden szoba disze!

a törvényesen védett

== „M E R K U R” ==

ezüst kályha fény, I doboz ára 60 fillér.

„Vénusz” aranyozó

képrámák, gipsz figurák, lámpák stb. részére.

Padló fénymazak

Kitűnő minőségű

Borostyán-lak három színben

Linoleum, Páncél-lovag véd-

jegyű, három színben

**Olcsó
árak!**

HÁZI GAZDÁK FIGYELMÉBE:

Saját gyártmányu *olajfesték* minden szín-
árnyalatban, *Firnis*, *Lakkok*, *Kátrány*
Carbolineum, *Corolineum*, (fatelítő
sárga) *Gipsz*, *Román* és *Portland*
cement.

*Hölgyek figyelmébe! szalmakalap
lakkok minden színben.*

➔ **Wagenblatt** és **Henerári** ➔
fűszer és festékkereskedők.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBBAN BEVÁLT

BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemi

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

Török a szerencse kovácsa!

Fölülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez Rövid
idő alatt **25 millió** koronánál több nyereményt
fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a **két legnagyobb** nyere-
ményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600.000** koronás főnyereményt,

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 5 à 100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, több
50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan
10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb
osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 18-ik új magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre 62500 pénznyeremény

jut és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett
álló szerencseszámot!

Sok pénz szépen varázsolja az életet! Talán meglepi a
ferj a feleségét vagy az asszony az urat a neve mel-
lett álló sorsjegy megvételével egy főnyereménnyel
A véletlen nagy szereket játszik az életben és
könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsesorsjegyet
folytán a neve mellett álló számot eltalálta, melyre egy
nagy nyeremény jut.

Adám, Adél	4010	Dezső, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Ottó, Melánia	20441
Adolár, Agnes	6314	Ede, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20284	Ödön, Narcisiz	20989
Adolf, Agóla	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20988	Pál, Neszti	24286
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24208	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24245	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagio	32715
Altréd, Apollonia	24215	Ernő, Genovéva	24863	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronella	35640
Akos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyes, Gabriella	34933	Kriszta, Klotild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornelia	38138	Samu, Rózsika	38238
Antal, Borbala	36451	Gábor, Hedvig	38118	Laszlo, Krisztina	38226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83991
Arpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Géza, Hermína	51398	Lorinc, Lenke	84738	Tibor, Szeréna	86049
Aurél, Brigitta	41988	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leonia	86014	Tihár, Theodora	92773
Attila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	93870	Tivadar, Teréz	123508
Balázs, Cornelia	84773	Gyula, Iduska	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Terus	123504
Balint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Dorottya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Malvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Illés, Irma	123510	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Dénes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona;

továbbá 1 jutalom 600 000, 1 nyeremény 400 000, 1 à 200.000, 2 à 100.000
2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000
3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 korona és még
sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75. vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3. —
 $\frac{1}{2}$ „ „ „ 3. — „ „ 6. — ; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6. — „ „ 12. —

A sorsjegyet utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos
tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 15-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. ES TSA

Sürgőnyezim:
Törökék, Budapest.

BANKHÁZA, BUDAPESTEN.

Sürgőnyezim:
Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körút 46/a.**

I fiók: **Váci-körút 4/a.** II fiók: **Muzeum-körút 11/a.**

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.